

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2005. június 30.*

A T-347/03. sz. ügyben,

az **Eugénio Branco L^{da}** (székhelye: Lisszabon [Portugália], képviseli: B. Belchior ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg),

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek kezdetben: A. Alves Vieira és A. Weimar, később: P. Andrade és A. Weimar, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: portugál.

a 870302 P3. sz. ügy tárgyát képező ESZA pénzügyi támogatás csökkentéséről szóló, 2002. október 23-i C (2002) 3455 bizottsági határozat megsemmisítése iránt benyújtott keresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, F. Dehousse és D. Šváby bírák,

hivatalvezető: H. Jung,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. január 18-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

- 1 Az EK-Szerződés 123. cikke (jelenleg EK 146. cikk) létrehozta az Európai Szociális Alapot (ESZA) a belső piacon a munkavállalók foglalkoztatási lehetőségeinek javítása és az életszínvonal növeléséhez való hozzájárulás érdekében, különösen szakképzés útján. Az EK-Szerződés 124. cikkének első bekezdése (jelenleg az EK 147. cikk első bekezdése) szerint az Alapot a Bizottság kezeli.

- 2 Az Európai Szociális Alap feladatairól szóló, 1983. október 17-i 83/516/EGK tanácsi határozat 5. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében az Alapból a támogatható kiadások maximum 50%-ára nyújtható támogatás, azonban az érintett tagállam hatóságai által biztosított pénzügyi támogatás összegét nem szabad túllépni.

- 3 A Tanács e határozat végrehajtása érdekében fogadta el a 83/516/EGK határozat végrehajtásáról szóló, 1983. október 17-i 2950/83/EGK tanácsi rendeletet (HL L 289., 1. o.).

- 4 A Tanács ezt követően elfogadta a strukturális alapok feladatairól és eredményességéről, továbbá tevékenységüknek egymás között, valamint az Európai Beruházási Bank és az egyéb meglévő pénzügyi eszközök műveleteivel történő összehangolásáról szóló, 1988. június 24-i 2052/88/EGK tanácsi rendeletet (HL L 185., 9. o.). E rendelet végrehajtása céljából a Tanács elfogadta a 2052/88/EGK rendeletnek az Európai Szociális Alap tekintetében történő végrehajtására irányuló rendelkezések megállapításáról szóló, 1988. december 19-i 4255/88/EGK tanácsi rendeletet (HL L 374., 21. o.). A Tanács szintén elfogadta a 2052/88/EGK rendeletnek a különböző strukturális alapok tevékenységeinek egymás között, valamint az Európai Beruházási Bank és az egyéb meglévő pénzügyi eszközök műveleteivel történő összehangolása tekintetében történő végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1988. december 19-i 4253/88/EGK tanácsi rendeletet (HL L 374., 1. o.).

- 5 A 4255/88 rendelet 10. cikkének (2) bekezdése hatályon kívül helyezte a 2950/83 rendeletet, „a 2052/88 rendelet 15. cikkének és a 4253/88 rendelet 33. cikkének fenntartásai mellett”. E két rendelkezés értelmében a korábbi szabályozási rendszer alapján előterjesztett beavatkozási kérelmeket e szabályozás alapján kell megvizsgálni és jóváhagyni.

- 6 A 4255/88 rendeletet az Európai Szociális Alapról szóló, 1999. július 12-i 1784/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 213., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 14. fejezet, 1. kötet, 106. o.) helyezte hatályon kívül, amelynek 9. cikke a strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló, 1999. június 21-i 1260/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 161., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 14. fejezet, 1. kötet, 31. o.) 52. cikkének átmeneti rendelkezéseire utal. Ez utóbbi rendelkezés többek között előírja, hogy „e rendelet nem érinti a Tanács vagy a Bizottság által [...] bármely egyéb, 1999. december 31-én az adott támogatásra irányadó jogszabály alapján jóváhagyott támogatás folytatását, illetve módosítását, beleértve teljes vagy részleges megszüntetését”.
- 7 E rendelkezések összességének együttes hatásából következik, hogy a 2950/83 rendeletet továbbra is alkalmazni kell a szóban forgó támogatásokra, és a megtámadott határozatnak azzal összhangban kell állnia.
- 8 A 2950/83 rendelet 1. cikke felsorolja az ESZA alapján támogatható kiadásokat.
- 9 A 2950/83 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése alapján valamely finanszírozási kérelem ESZA általi jóváhagyása a szakképzési tevékenység kezdeteként előírt időpontban a támogatás 50%-ával megegyező összegű előleg kifizetésével jár. A 2950/83 rendelet 5. cikkének (4) bekezdése értelmében a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelmek részletes jelentést tartalmaznak az érintett tevékenység tartalmáról, eredményeiről és pénzügyi szempontjairól. A tagállam igazolja a kifizetés iránti kérelmekben szereplő adatok ténybeli és számviteli pontosságát.
- 10 A 2950/83 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerint, ha az ESZA-támogatást nem a jóváhagyó határozatban meghatározott feltételek szerint használják fel, a Bizottság felfüggesztheti, csökkentheti vagy visszavonhatja a támogatást, miután az érintett tagállam számára lehetőséget biztosított észrevételei előterjesztésére. E cikk (2) bekezdése rögzíti, hogy visszakövetelhetők a kifizetett összegek, amelyeket nem a jóváhagyó határozatban meghatározott feltételek szerint használtak fel.

- 11 A 2950/83 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésének megfelelően mind a Bizottság, mind az érintett tagállam ellenőrizheti a támogatás felhasználását.
- 12 Végül, az Európai Szociális Alap kezeléséről szóló, 1983. december 22-i 83/673/EGK bizottsági határozat (HL L 377., 1. o.) 7. cikke előírja, hogy amennyiben a tagállam a támogatás felhasználását szabálytalanságok elkövetésének gyanúja miatt vizsgálat alá vonja, késedelem nélkül értesítenie kell a Bizottságot.

A jogvita előzményei

- 13 A felperes két pénzügyi támogatási kérelmet terjesztett elő 11 736 792 portugál escudo (PTE) (870302 P3. sz. ügy) és 82 700 897 PTE (870301 P1. sz. ügy) összegben, a felnőtteknek, illetve a fiataloknak szóló szakképzési programokra.
- 14 A kereset az első ügy tárgyában hozott végleges határozatra vonatkozik.
- 15 Az alperes az első kérelmet 1987. április 30-án 5 809 712 PTE összegben elfogadta.
- 16 A felperes 1987. július 24-én az ESZA keretében 2 904 856 PTE előleget kapott a 2950/83 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének megfelelően.

- 17 A felperes 1988 júliusában, azaz az 1987. január 1-je és december 31-e közötti szakképzések befejezését követően a támogatás fennmaradt összegének folyósítására vonatkozó kérelmet terjesztett elő a Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeunál (ESZA ügyek osztálya, a továbbiakban: DAFSE).
- 18 Miután a 2950/83 rendelet 5. cikkének (4) bekezdése alapján igazolta az e kérelemben szereplő adatok ténybeli és számviteli pontosságát, a DAFSE 1988. október 17-én kifizetés iránti kérelmet terjesztett elő a Bizottságnál.
- 19 A DAFSE 1988. augusztus 22-én a 2950/83 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése alapján azonban kérte az Inspecção Geral de Finanças-tól (pénzügyi főfelügyelet, a továbbiakban: IGF) a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelem ellenőrzését.
- 20 Az IGF 1989. május 5-én szabálytalanságokat állapított meg. A megállapított szabálytalanságok egyrészt az „EB – Contabilidade e Estudos Económicos L^{da}”-nak (a továbbiakban: EB L^{da}) a felperes általi alvállalkozókénti igénybevételére, másrészt az ingatlanjavak értékcsökkenési leírásához kapcsolódó összegekre, valamint a lízingdíjakra vonatkoztak.
- 21 A DAFSE közölte az alperessel, hogy a 83/673 határozat 7. cikke alapján felfüggesztette a fennmaradt összeg folyósítását.
- 22 Az IGF 1989. május 16-án tájékoztatásul elküldte jelentését a bűnügyi rendőrséghez.

- 23 1990. július 30-án a DAFSE tájékoztatta a Bizottságot, hogy az IGF által lefolytatott vizsgálat alapján úgy véli, bizonyos kiadások nem támogathatók. A kifogások egyrészt az EB L^{da}-nak alvállalkozókénti igénybevételére, másrészt a lízingköltségekre vonatkoztak.
- 24 Az ugyanazon a napon kelt leveleiben a DAFSE felszólította a felperest, hogy tíz nap alatt térítse vissza az ESZA által, valamint a Portugál Köztársaság által nemzeti hozzájárulás címén fizetett előlegeket.
- 25 A felperes 1994. május 30-i levelében kérte az alperestől, hogy indokolja meg, miért nem hozott még végleges határozatot az ügyében.
- 26 Az alperes 1994. június 16-i levélben azt válaszolta, hogy a portugál hatóságok figyelmeztették, hogy a szóban forgó ügy a 83/673 határozat 7. cikke alapján szabálytalanság gyanúja miatt vizsgálat tárgyát képezi.
- 27 A felperes kérte az állítólag az alperes által hozott azon határozat megsemmisítését, amely egyrészt az ESZA által jóváhagyott pénzügyi támogatások fennmaradt összegének kifizetése iránti kérelmének elutasítását, másrészt e pénzügyi támogatások csökkentését, és az ESZA, illetve a Portugál Köztársaság által folyósított előlegek visszakövetelését tartalmazta.
- 28 Ezt a keresetet az Elsőfokú Bíróság T-271/94. sz., Branco kontra Bizottság ügyben 1996. július 11-én hozott ítélete (EBHT 1996., II-749. o.) elfogadhatatlannak nyilvánította, mivel a Bizottság nem rendelkezett a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelemről.

- 29 Az alperest 1996. október 25-én tájékoztatták a Tribunal de Instrução Criminal da Comarca de Porto (portói bűnügyi vizsgálati törvényszék) előtti vizsgálati eljárás megindításáról, az ESZA által finanszírozott szakképzési programmal összefüggésben a támogatás megszerzése érdekében elkövetett csalás és a támogatás elsikkasztása tárgyában.
- 30 A felperes 1997. február 27-i levelében, amely 1997. március 3-án érkezett a Bizottsághoz, felszólította az alperest, hogy hozzon határozatot a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelemről.
- 31 A felperes 1997. április 17-én a támogatás felfüggesztéséről szóló határozattervezetet küldött a DAFSE-nak.
- 32 A felperes ennek másolatát 1997. május 5-én kapta meg, és az 1997. május 19-én és 21-án kelt két levélben közölte az észrevételeit.
- 33 A felperes keresetet nyújtott be intézményi mulasztás megállapítása iránt. Ezt az ügyet az Elsőfokú Bíróság Hivatala a T-194/97. számon vette nyilvántartásba.
- 34 A Bizottság 1998. február 17-én határozatot hozott a szóban forgó pénzügyi támogatás felfüggesztéséről.
- 35 A felperes 1998. május 26-án megsemmisítés iránti keresetet terjesztett elő a felfüggesztő határozat ellen. Ezt az ügyet az Elsőfokú Bíróság Hivatala T-83/98. számon vette nyilvántartásba.

- 36 A T-194/97. és T-83/98. sz., Branco kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítéletével (EBHT 2000., II-69. o.) az Elsőfokú Bíróság egyesítette a két eljárást. Az Elsőfokú Bíróság elfogadhatatlannak minősítette az intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetet, és érdemben elutasította a megsemmisítés iránti keresetet.
- 37 2000. május 4-én a lisszaboni Tribunal da relação (fellebbviteli bíróság) a felperes ellen indított büntetőeljárásokat elévülés miatt megszüntette.
- 38 Az alperest erről a 2001. július 11-i levélben tájékoztatták. E határozatot követően a DAFSE közölte az alperessel, hogy nem lehet vélelmezni a szóban forgó támogatások megszerzésének szabálytalanságát. Felszólította ezenkívül a Bizottságot a fennmaradt összeg kifizetésének engedélyezéséről szóló végleges határozat meghozatalára.
- 39 A Bizottság 2002. január 8-án átadta a DAFSE-nak a szóban forgó ügyben a pénzügyi támogatás csökkentéséről szóló határozattervezetet. Javasolta az ESZA-támogatás fennmaradt összegének 1 368 910 PTE-ben való rögzítését.
- 40 A DAFSE 2002. április 24-én tudatta az alperessel, hogy nem emel kifogást a határozattervezet ellen, és hozzátette, hogy a felperest értesítették a határozattervezetről, és annak tartalmára vonatkozóan nem terjesztett elő észrevételt.
- 41 A felperes mindazonáltal előterjesztett észrevételeket, amelyeket az DAFSE 2002. május 7-én vett kézhez.

- 42 A Bizottság 2002. október 23-án meghozta a C (2002) 3455 határozatot, amely a felperes számára jóváhagyott pénzügyi támogatás összegének csökkentésére vonatkozott. A Bizottság ebben a következőket fejtette ki: „A fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelem elemzése feltárta, hogy az 5 809 712 PTE összegű támogatásból, amelyet eredetileg a 870302 P3 ügyben hagytak jóvá, az [EB L^{da}] társaság nem használt fel 2 012 647 PTE összeget. Az 1990. július 30-i [...] levélben hivatkozott könyvvizsgálati jelentés alapján a támogatást 2 428 128 PTE-vel csökkenteni kell. A támogatás tehát ezzel az összeggel csökken, és összege 1 368 910 PTE-ben kerül meghatározásra”. Itt a vitatott határozatról van szó.
- 43 Ezt a határozatot már másnap, 2002. október 24-én elküldték a portugál hatóságoknak azzal a meghagyással, hogy arról értesítsék a felperest.
- 44 Ennek megfelelően a Portugál Köztársaság az ESZA alapján követelte a felperestől 7 661, 27 euró (1 535 946 PTE) visszatérítését.
- 45 A felperes 2003. július 31-én elismerte a vitatott határozat és a fent említett visszatérítési felszólítás átvételét.

Eljárás és a felek kereseti kérelmei

- 46 A felperes az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. október 9-én benyújtott keresetlevéllel elindította a jelen eljárást.

- 47 Az előadó bíró jelentésére tekintettel az Elsőfokú Bíróság (ötödik tanács) a szóbeli eljárás megnyitásáról határozott, és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 64. cikkében előírt pervezető intézkedések keretében felszólította a feleket bizonyos okiratok benyújtására, valamint írásban feltette számukra a kérdéseit. A felek a megszabott határidőn belül válaszoltak és betérjesztették az okiratokat.
- 48 A felek szóbeli előterjesztését és az Elsőfokú Bíróság által feltett kérdésekre adott válaszait a 2005. január 18-i tárgyaláson hallgatták meg.
- 49 A felperes kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- semmisítse meg a 870302 P3. sz. ügy tárgyát képező ESZA pénzügyi támogatás csökkentéséről szóló, 2002. október 23-i C (2002) 3455 bizottsági határozatot;
 - az alperest kötelezze a költségek viselésére.
- 50 Az alperes kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- utasítsa el a keresetet;
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.

Az elfogadhatóságról

- 51 A szóban forgó határozatot a Bizottság a DAFSE-val levél formájában közölte, amelyben tudatta vele, hogy a 2950/83 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján az ESZA-támogatást csökkentették az eredetileg jóváhagyott összeghez képest.
- 52 Ebben a tekintetben a vitatott határozat, jöllehet a Portugál Köztársaságnak címezték, személyében és közvetlenül érinti a felperest az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében, mivel az megfosztja őt azon támogatás egy részétől, amelyet számára eredetileg jóváhagytak, anélkül hogy a tagállam ebben a tekintetben saját mérlegelési jogkörrel rendelkezne (a Bíróság C-291/89. sz., Interhotel kontra Bizottság ügyben 1991. május 7-én hozott ítéletének [EBHT 1991., I-2257. o.] 12. és 13. pontja és a C-157/90. sz., Infortec kontra Bizottság ügyben 1992. június 4-én hozott ítéletének [EBHT 1992., I-3525. o.] 16. és 17. pontja).
- 53 Egyébként – anélkül, hogy az eljárási szabályzat 114. cikkének 1. §-a értelmében elfogadhatatlansági kifogást tenne –, az alperes meglepődik azon, hogy kilenc hónap telt el a vitatott határozat elfogadása és annak a felperessel való közlése között. Azon is meglepődik, hogy a felperes nem kért tájékoztatást az eljárás fejleményeiről, jöllehet a határozattervezetről 2002. május 10-én tájékoztatták. Az alperes ebben a tekintetben a T-151/95. sz., INEF kontra Bizottság ügyben 1997. szeptember 30-án hozott végzés (EBHT 1997., II-1541. o.) 47. pontjára hivatkozik.
- 54 Az Elsőfokú Bíróság először is emlékeztet arra, hogy a kereset elkészítésére hivatkozó félnek kell bizonyítania a határidő folyását megindító esemény bekövetkezésének időpontját (az Elsőfokú Bíróság T-263/97. sz., GAL Penisola

Sorrentina kontra Bizottság ügyben 2000. április 13-án hozott végzésének [EBHT 2000., II-2041. o.] 47. pontja). Ennélfogva az alperes egyszerű meglepődése alapján az Elsőfokú Bíróság nem nyilváníthatja elfogadhatatlannak a keresetet. Ráadásul nem róható fel a felperesnek, hogy a portugál hatóságok késedelmesen közölték vele a megtámadott határozatot.

- 55 Másodszor az Elsőfokú Bíróság úgy határozott a fenti 45. pontban hivatkozott INEF kontra Bizottság ügyben hozott végzése 53. pontjában, hogy a felperes, aki tudomást szerez valamely őt érintő jogi aktus létezéséről, az elfogadhatatlanság terhe mellett köteles ésszerű határidőn belül kérni annak teljes szövegét annak érdekében, hogy annak tartalmáról és indokolásáról pontos tudomást szerezzen. Azonban az Elsőfokú Bíróság ebben a végzésben megállapította, hogy a felperesnek elküldtek egy levelet, amelyben a Bizottság végleges álláspontját egyértelműen megjelölték. A jelen esetben azonban a felperes nem kapott ilyen levelet. Mindössze egy határozattervezetet közöltek vele, amelyről előterjesztette észrevételeit. E körülmények között a felperes nem volt köteles érdeklődni a vitatott határozat esetleges elfogadásáról.
- 56 Az alperesnek a kereset elfogadhatóságával összefüggő kifogásai nem helytállóak.

Az ügy érdeméről

- 57 A felperes négy jogalapra hivatkozik. Az első jogalap a 2950/83 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének és a 83/516 határozat megsértésére vonatkozik. A második jogalapot a szerzett jogok megsértéséből vezeti le. A harmadik jogalapot a bizalomvédelem elvére és a jogbiztonságra alapítja. A negyedik jogalap az arányosság elvének megsértésére vonatkozik.

58 Az első két jogalapot összekapcsolják a megtámadott határozatot megalapozó indokokkal szembeni érdemi kifogások. Ennélfogva ezeket együtt kell megvizsgálni.

A – Az első és a második jogalapról, amelyeket egyrészt a 2950/83 rendelet és a 83/516 határozat, másrészt a szerzett jogok megsértésére alapítottak

1. A felek érvei

59 A felperes állítása szerint a megtámadott jogi aktus sérti a 2950/83 rendelet 6. cikkének (1) bekezdését és a 43/516 határozatot. Ezenkívül azt állítja, hogy a támogatási kérelmét jóváhagyó határozat számára alanyi jogokat hozott létre, ennélfogva jogosult igényelni a kifizetést.

60 A felperes először előterjeszti, hogy mivel a Bizottság által eredetileg jóváhagyott összeghez képest megtakarítást ért el, nem fogadhatja el a támogatás 2 965 124 PTE-re való további csökkentését.

61 A felperes másodszor figyelmeztet arra, hogy a megtámadott határozat kifogásolja az alvállalkozási szerződésnek az EB L^{da}-val való létrejöttét. Kifejti, hogy az EB L^{da} specializált szolgáltatását vette igénybe alvállalkozás keretében, amely az oktató-személyzet rendelkezésre bocsátására, a műszaki, pedagógiai és szakmai-orientációs támogatásra, valamint az ügyvezetési munkára és a költségvetési ellenőrzésre vonatkozott. Az alvállalkozást mind a 2950/83 rendelet, mind az eredeti jóváhagyó határozat lehetővé teszi. Ezenfelül a támogatási kérelemben említették az EB L^{da} igénybevétele. Egyébként pontatlan, hogy EB L^{da} a felperesnek „rendkívül magas díjjal” számlázott szolgáltatásokat, ahogy azt az IGF 1989. május 5-i jelentésében

állítja. Az oktatószemélyzet EB L^{da} által számlázott költségei megfelelnek a Portugál Munkaügyi Minisztérium által elfogadott költségeknek, tekintettel a gyakornokok tanulmányi szintjére. Egyéb szolgáltatásai, azaz a tervezési szolgáltatás, a tanfolyam előkészítése, a költségvetési gazdálkodás, a szakmai orientáció, valamint a műszaki és pedagógiai támogatás megfelelnek a piaci áraknak. E kiadások a portugál jogszabályoknak és a közösségi szabályozásnak megfelelően merültek fel; azokat a támogatási kérelemben előirányozták, és nem haladták meg az eredetileg jóváhagyott összegeket. E kiadásokat számlák és más fizetési bizonylatok is igazolták. Végül az IGF nem vette figyelembe a víz- és áramfogyasztási költségeket, a különböző berendezések és a gazdálkodás költségeit, illetve a külső munkatársak igénybevételeinek költségeit. E költségeket az EB L^{da} is viselte.

62 Harmadszor a felperes vitatja az ingatlanok értékcsökkenési leírása és a különböző lízingköltségek esetében elvégzett helyesbítéseket. Előterjeszti, hogy a Bizottság által elfogadott pályázatában abból indult ki, hogy a berendezésekbe történő beruházások egyetlen célja a szóban forgó szakképzési program. Mindazonáltal az értékcsökkenést tíz hónapra osztotta el, amely a voltaképpeni tanfolyam és szakképzés előkészítési időszakának felelt meg. A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a lízing útján megszerzett eszközök értékét elosztotta a lízingszerződésben szereplő évek számával. E műveletek elvégzése mind az ESZA-pályázatának, mind az akkor hatályos portugál rendelkezéseknek megfelelően végezték el. A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a portugál adóhatóság elfogadta az egyik lízingszerződésre vonatkozó díjak összességét, ezért az egyéb lízingszerződésekre vonatkozó lízingdíjakat is el kell fogadnia.

63 Az előzőek kiegészítéseként a felperes negyedsorban további ellentmondásokra hivatkozik. Figyelmeztet arra, hogy az oktatók fizetését az 1987-ben végzett tevékenység tekintetében „teljesen önkényes és az [általa] 1988-ban megvalósított más programokkal össze nem illő módon” fogadták el. Ezenkívül a DAFSE támogatható kiadásként fogadta el a gyakornokok rendszeres részvételért járó prémiumát, és egyes értékcsökkenési leírásokat az 1987. év tekintetében, az 1988. év esetében azonban nem.

64 Ötödször a felperes előterjeszti, hogy a pénzügyi támogatás fennmaradt összegének kifizetése iránti kérelemben elmulasztott megemlíteni egyes költségeket. Keresetle-
velében kéri ennek figyelembevételét.

65 Az alperes vitatja ezeket az érveket, és azt állítja, hogy a jogalap nem megalapozott.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

a) A 2950/83 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének és a 83/516 határozat megsértéséről

66 A felperes több érvre alapozva – amelyeket egymást követően kell megvizsgálni – azt állítja, hogy bizonyította a 2950/83 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének és a 83/516 határozatnak a megsértését.

Az elért megtakarításokra vonatkozó évről

67 A felperes először az általa az eredeti támogatási kérelemhez képest elért megtakarításokra hivatkozik.

- 68 Azonban azon körülmény miatt, hogy a felperes nem teljesített minden előirányzott kiadást, nem kell a Bizottságnak jóváhagynia a szóban forgó előlegeket. A pénzügyi támogatás fennmaradt összegének kifizetése a szakképzési tevékenységre tekintettel teljesített kiadások valódiságának függvénye (a Bíróság C-413/98. sz., Frota Azul-Transportes e Turismo ügyben 2001. január 25-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-673. o.] 27. pontja) az eredeti jóváhagyó határozatban elfogadott korlátok között.

Az egyes kiadások elmulasztására vonatkozó érvről

- 69 A felperes azt is jelzi, hogy a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelemben elmulasztott néhány ténylegesen felmerült kiadást megemlíteni.
- 70 A felperes a tárgyaláson azonban kifejtette, hogy a keresetlevelében e vonatkozásban felsorolt tények nem alapozzák meg a kérelmét. Az EK 230. cikk szerinti megsemmisítés iránti kereset keretében az érintett közösségi aktus jogszerűségét azon tények alapján kell megítélni, amelyeket az aktus meghozatalának időpontjában az intézmény tudomására hoztak. Nem lehet tehát felróni a Bizottságnak, hogy nem vette figyelembe azokat az összegeket, amelyeknek a felperes a megtámadott határozat meghozatala előtt nem kérte a megfizetését.

A vitatott határozat indokolásának hibáira vonatkozó érv

- 71 A felperes úgy véli, hogy igazoltak voltak azon vitatott kiadások, amelyek az alvállalkozó igénybevétele, az értékcsökkenési leírásra és a lízingre vonatkoztak.

- 72 A 2950/83 rendelet 6. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy a Bizottság az ESZA-támogatást csökkentheti, amennyiben azt nem a jóváhagyó határozatban rögzített feltételek szerint használták fel.
- 73 Az Elsőfokú Bíróság a fenti 36. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítéletének 74. pontjában már megállapította, hogy a jóváhagyó határozatot elfogadó nyilatkozatból az következik, hogy a felperes kifejezetten kötelezettséget vállalt az irányadó nemzeti és közösségi rendelkezések betartására. Az Elsőfokú Bíróság a fent hivatkozott ítélet 75. pontjában azt is megállapította, hogy a portugál jog és a közösségi jog a közpénzek felhasználását a hatékony és eredményes pénzügyi gazdálkodás követelményétől teszi függővé.
- 74 Az Elsőfokú Bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a Bizottság megengedhető módon alkalmazta-e ezt a fogalmat.
- 75 Egyébként, mivel a 2950/83 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szükségessé teheti, hogy a Bizottság összetett ténybeli és számviteli helyzetek értékelését végezze el, az utóbbi e téren széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság e mérlegelésére vonatkozó felülvizsgálatának a szóban forgó adatok nyilvánvaló mérlegelési hibája hiányának vizsgálatára kell korlátozódnia (az Elsőfokú Bíróság T-142/97. sz., Branco kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3567] 67. pontja, a T-180/96. és T-181/96. sz., Mediocurso kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. január 27-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-3477. o.] 120. pontja, a fenti 36. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítéletének 76. pontja, a T-80/00. sz., Associação Comercial de Aveiro kontra Bizottság ügyben 2002. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-2465. o.] 51. pontja és a T-81/00. sz., Associação Comercial de Aveiro kontra Bizottság ügyben 2002. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-2509. o.] 50. pontja).

– Az alvállalkozó igénybevételére vonatkozó kifogásokról

- 76 Nem vitatott, hogy a felperes alvállalkozási szerződést kötött az EB L^{da}-val azon szakképzési tevékenységekre, amelyekre az ESZA-támogatást megszerezte.
- 77 Az ESZA-ra vonatkozó szabályozás, illetve a jóváhagyó határozat egyetlen rendelkezése sem tiltja alvállalkozó igénybevételét. Mindamellet az ilyen eljárás nem szolgálhat valamely szakképzési program költségeinek mesterséges növelésére, és a hatékony és eredményes pénzügyi gazdálkodás követelményének megszegésére (az Elsőfokú Bíróság fenti 75. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének 77. és 78. pontja). Az alvállalkozó igénybevételét tehát az a tény igazolhatja, hogy az alvállalkozó olyan helyzetben van, hogy elvégezzen bizonyos specializált, egyértelműen meghatározott munkákat, amelyek szokásos tevékenységei közé tartoznak. A felperes ezt nem vitatja, éppen ellenkezőleg, irataiban az EB L^{da}-t „specializált vállalkozás”-nak minősítette.
- 78 A jelen eseten az IGF 1989. május 5-i jelentésében megállapította, hogy az EB L^{da} a felperes „legnagyobb szolgáltatója”, mivel 39 239 750 PTE-t számlázott ki a felnőttek, illetve a fiatalok számára szóló két szakképzésért.
- 79 Az IGF szintén megállapítja, hogy mivel az EB L^{da} felépítése nem volt megfelelő, alvállalkozásba adta a tanfolyam előkészítésére vonatkozó szolgáltatást és magát a szakképzést. Többek között megemlítette ebben a tekintetben, hogy a szakképzés előkészítését 1 000 000 PTE összegért a Cooperativa de Serviço na Área Administrativa de Empresas, CRL-nek (a továbbiakban: szövetkezet) adták alvállalkozásba, és hogy a szakképzéssel kapcsolatban felmerült 16 000 000 PTE-t kitevő költségek között 7 500 000 összeget ugyanezen szövetkezet nevében számlázták ki.

- 80 Az IGF megjegyezte, hogy a szövetkezet igazgatósága a felperes három legfontosabb munkatársából állt, és annak pontosan ugyanazok voltak a tagjai, mint az EB L^{da} társaságnak.
- 81 Az EB L^{da} beavatkozásának célszerűségére vonatkozó magyarázat hiányában és a három társaság beavatkozása miatt felmerült költségek egymáshoz kapcsolódására tekintettel az IGF azt javasolta, hogy ne vegyék számításba az EB L^{da} beavatkozása miatt keletkezett költségeket, és csak a szakképzésekre ténylegesen kiadott összegeket vegyék figyelembe.
- 82 Ebből a szemszögből az IGF megvizsgálta a különböző felmerült költségeket. Csökkentette az oktatók fizetésével kapcsolatos költségeket, amennyiben az alkalmazott óradíj meghaladta a portugál rendelet által rögzített korlátot. A felperes ezzel ellentétben azt állítja, hogy az oktatószemélyzet költségét e rendelet alapján számították ki, de ezt az állítását nem bizonyítja.
- 83 Az IGF a tanfolyam előkészítéséért a szövetkezet által az EB L^{da}-nak számlázott összeg esetében hangsúlyozza, hogy e szolgáltatások egyetlen igazoló dokumentuma alapján nem lehet megállapítani azoknak a felperes számára jóváhagyott pénzügyi támogatással felölelt szakképzési programokkal való összefüggését.
- 84 Egyébként, a felperes állításával ellentétben, az alperes nem mulasztotta el számításba venni az egyéb olyan költségeket, mint az elektromosság, a víz, a telefon, a fűtés és a titkársági felszerelés. A Bizottság által hivatkozott IGF-jelentésből következik, hogy a kérdéses költségeket annyiban vették számításba, amennyiben azok a szóban forgó programhoz közvetlenül kapcsolódtak. Az egyéb költségeket a támogatott tevékenységek viszonylagos jelentőséghez mérten súlyozták.

- 85 Az előző tényekre figyelemmel az IGF nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor gazdasági szempontból megmagyarázhatatlannak ítélte az EB L^{da} és a szövetkezet közreműködését. Az EB L^{da} mesterséges struktúrájának is tekinthető volt, amelyet nem lehetett valóban „specializálni” tekinteni azokban a munkákban, amelyekkel a felperes bízta meg. Az EB L^{da}-nak kizárólag közvetítői szerepe volt, amelyre tekintettel nyereségben vagy jutalékban részesült. Ezenkívül az IGF, majd a Bizottság a helyes pénzügyi gazdálkodás céljával összeegyeztethető módon jártak el, amely nem érinti az annak eléréséhez szükségesnél nagyobb mértékben a támogatás kedvezményezettjét. A Bizottság tehát csak azokat a költségeket utasította el, amelyek nem kapcsolódnak az engedélyezett programokhoz, és amelyek meghaladják a ténylegesen támogatott költségeket. Egyébként kizárólag a szükséges közreműködők számának mesterséges növelése miatt keletkezett költségeket utasította el, mivel a különböző lépcsők a felperes magyarázata hiányában nem tartalmaznak tényleges hozzáadott értéket. Azonban a Bizottság a szóban forgó különleges körülményeken kívül nem kívánta kizárni azt, hogy a pénzügyi támogatás kedvezményezettje alvállalkozót vegyen igénybe.

– Az értékcsökkenési leírásra és a lízingre vonatkozó kifogások

- 86 A felperes a keresetében az értékcsökkenési leírás kérdését a lízing kérdésével kapcsolja össze. A felperes azt a módszert kifogásolja, amellyel az IGF, majd a Bizottság a bérleti költségek „leírását” felfogta.
- 87 Az IGF a használt „berendezések bérleti díja” vonatkozásában hangsúlyozza, hogy annak ellenére, hogy olyan berendezésekről volt szó, amelyekkel a felperes lízingszerződések alapján rendelkezett, a felperes által megfizettként nyilvántartott összegek nem a bérbeadó társaságnak ténylegesen kifizetett bérleti díjnak feleltek meg, hanem az eszközök éves 33,33%-os kulccsal számított értékcsökkenésének. Az IGF ezt a kulcsot túlzottnak ítélte, és 20%-ot fogadott el. A felperes azt állítja, hogy betartotta a Portugáliában akkor hatályos könyvviteli szabályokat, de ebben a tekintetben nem közöl közelebbi részleteket, és nem támasztja alá az álláspontját.

88 Egyébként az IGF helyesbítette is a felperes számítását, tekintettel bizonyos összegek kétszeres elszámolására. Azokat kijavította a program kezdő időpontját, azaz 1987 júniusát – és nem áprilisát – megelőző leírások miatt, így a figyelembe veendő költségek csak hét, és nem kilenc hónapos időszakra vonatkozhattak. A felperes azt állítja ebben a tekintetben, hogy a kérdéses berendezéseket a szakképzés előkészítése során használták. A felperes azonban ezt az állítását nem fejtette ki, és nem támasztotta alá.

– A Bizottság ellentmondásaira vonatkozó évről

89 Végül a felperes az alperes érvelésének ellentmondásosságát kívánja bizonyítani. Azt állítja, hogy az oktatók fizetését az 1987-ben végzett tevékenység tekintetében „teljesen önkényes és a felperes által 1988-ban megvalósított más műveletektől eltérő módon” fogadták el. Ez az érv pontatlansága miatt nem fogadható el. Ezenfelül nem került alátámasztásra. Azt is előterjeszti, hogy a DAFSE az 1987-es évre támogatható kiadásként fogadta el a gyakornokok rendszeres részvételért járó prémiumát és az értékcsökkenési leírást, ellentétben az 1988-ban megkezdett program tekintetében elfogadott megközelítéssel. Még egyszer hangsúlyozandó azonban, hogy ez az érv nem került alátámasztásra, és a felperes nem határozza meg közelebbről, hogy milyen értékcsökkenési leírásról van szó.

A 2950/83 rendelet megsértésére vonatkozó kérelem

90 Általános módon a felperes egyáltalán nem támasztotta alá kifogásait meggyőző és pontos tényekkel, amelyek alkalmasak a tények azon értékelésének megkérdőjelezésére, amelyen a megtámadott határozat alapul. Következésképpen az említett

kifogások nyilvánvalóan nem elegendőek annak megállapítására, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el (az Elsőfokú Bíróság T-380/94. sz., AIUFASS és AKT kontra Bizottság ügyben 1996. december 12-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-2169. o.] 59. pontja), amikor osztotta az IGF azon véleményét, amely szerint a szóban forgó szakképzés nem tartotta be a hatékony és eredményes pénzügyi gazdálkodásnak az eredeti jóváhagyás feltételei közé tartozó követelményét.

- 91 Ebből következik, hogy a Bizottság nem sértette meg a 2950/83 rendelet 6. cikkének (1) bekezdését.

b) A szerzett jogok megsértéséről

- 92 Bár a jóváhagyó határozat az ESZA-támogatás kedvezményezettje számára jogot alapít a támogatás kifizetésének követelésére, ez kizárólag akkor lehetséges, ha a támogatást e határozat által meghatározott feltételek mellett használják fel (az Elsőfokú Bíróság fenti 75. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének 105. pontja és a fenti 36. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hivatkozott ítéletének 94. pontja).
- 93 A fenti 71. és azt követő pontokból következik, hogy az alperes nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor úgy vélte, hogy a támogatott szakképzésre nem az eredeti jóváhagyó határozat feltételeinek betartása mellett került sor.
- 94 A felperes tehát nem volt jogosult a szóban forgó támogatás fennmaradt összegének kifizetéséhez.
- 95 Az első két jogalap tehát nem megalapozott.

B – A bizalomvédelem elvének és a jogbiztonság elvének megsértésére alapított harmadik jogalapról

96 Ez a jogalap két részből áll.

1. Az első részből (a kifizetési kérelem számviteli adatainak igazolása által keltett jogos bizalom)

a) A felek érvei

97 A felperes állítása szerint a DAFSE 1988-as, a fennmaradt összeg megfizetése iránti kérelemben szereplő adatok ténybeli és számviteli pontosságára vonatkozó igazolása jogosulttá teszi a támogatás kifizetésének igénylésére.

98 A megtámadott aktus kérdéssé teszi ezt a határozatot, jóllehet az adatok változatlanok maradtak. Közelebbről, a portugál bíróságok megszüntették a felperes ellen folyó eljárásokat, véget vetve ezzel a szabálytalanságok őt terhelő vélelmének.

99 Ezenkívül a felperes figyelmeztet, hogy az igazolás kiadására vonatkozó hatáskörrel Portugáliában kizárólag a DAFSE rendelkezik.

- 100 Az 1988-as igazolás a kifizetésre vonatkozóan jogos várakozást keltett a felperesben amelyet a Bizottság csak akkor kérdőjelezhet meg, ha az eredeti jóváhagyó határozatban rögzített feltételeket nem tartották be, és nem azért, mert más mérlegelés utólag ellentmond az igazolt költségeknek és kiadásoknak.
- 101 Az alperes cáfolja ezeket az érveket, és azt állítja, hogy a jogalap nem megalapozott.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 102 A bizalomvédelem elvére való hivatkozás jogának fennállásához három feltétel teljesülése szükséges. Először a közösségi adminisztrációnak pontos, feltételhez nem kötött és egybehangzó, valamint hatáskörrel rendelkező és megbízható forrásokból származó ígéreteket kell nyújtania az érdekelt számára. Másodszor ezen ígéreteknek jogos várakozást kell kelteniük abban a személyben, akihez azt intézik. Harmadszor az adott ígéreteknek összhangban kell állniuk a vonatkozó szabályokkal (az Elsőfokú Bíróság T-203/97. sz., Forvass kontra Bizottság ügyben 1999. július 6-án hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1999., I-A-129. o. és II-705. o.] 70. pontja és a T-199/01. sz., G kontra Bizottság ügyben a 2002. november 7-én hozott ítéletének [EBHT-KSZ 2002., I-A-207. o. és II-1085. o.] 38. pontja).
- 103 A jelen esetben a fennmaradt összeg kifizetésére vonatkozóan nem ébreszthetett jogos bizalmat a támogatás kedvezményezettjében az a körülmény, hogy a nemzeti hatóság először igazolta a fizetési kérelem számviteli és ténybeli pontosságát.
- 104 Először a 83/156 határozat 2. cikkének (2) bekezdéséből következik, hogy az érintett tagállamok biztosítják az ESZA által támogatott programok sikeres befejezését.

Ezenkívül a 2950/83 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottság a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelmek vizsgálatát „a tagállamok által elvégzett ellenőrzések sérelme nélkül” is elvégezheti. A tagállamok e kötelezettségeinek és jogosultságainak nincs időbeli korlátja. Ebből következik, hogy valamely szakképzés támogatás fennmaradt összegének kifizetésére irányuló kérelemben szereplő adatok ténybeli és számviteli igazolása a 2950/83 rendelet 5. cikke (4) bekezdésének második mondata értelmében nem tiltja meg a tagállam számára, hogy elvégezze a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelem utólagos vizsgálatát (a Bíróság C-453/98. sz., Branco kontra Bizottság ügyben 1999. november 12-én hozott végzésének [EBHT 1999., I-8037. o.] 77. pontja és a fenti 68. pontban hivatkozott Frota Azul-Transportes e Turismo ügyben hozott ítélet 62. pontja). Egyébként semmi sem tiltja, hogy az ilyen újbóli vizsgálat lefolytatásához a DAFSE olyan könyvvizsgálatra és pénzügyi vizsgálatra specializálódott szervezethez forduljon, mint az IGF (a fent hivatkozott Branco kontra Bizottság végzés 78. pontja és a fenti 36. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítélet 68. pontja).

105 Másodsor, a 2950/83 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése a Bizottság számára tartja fenn a hatáskört, hogy meghozza a fennmaradt összeg kifizetése iránti végleges határozatot. A Bizottság tehát nem volt kötve az DAFSE által adott igazoláshoz. Ez utóbbira nem lehetett tehát a fennmaradt összeg kifizetése tekintetében a hatáskörrel rendelkező szervtől származó biztosítékként tekinteni.

106 Harmadsor, a fent említett rendelkezés értelmében a végleges határozat továbbra is függ a pénzügyi támogatás nyújtására meghatározott feltételek kedvezményezett általi betartásától (a fenti 104. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben hozott végzés 87–89. pontja). Az első két jogalap vizsgálata rámutatott, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor úgy ítélte meg, hogy a felperes nem tartotta be a hatékony és eredményes pénzügyi gazdálkodás követelményeit, amelyek a szóban forgó támogatás feltételei közé tartoztak.

107 Negyedsor, az eljárás lefolyása semmiképpen nem ébreszthetett jogos bizalmat a felperesben. A DAFSE az 1990. július 30-i levélben felszólította, hogy térítse vissza az ESZA és a Portugál Köztársaság által folyósított előlegeket. A felperest ezt követően a 83/673 határozat 7. cikke értelmében tájékoztatták a szabálytalanság gyanújáról, majd a Tribunal de Instrução Criminal da Comarca de Porto előtt az ESZA által

finanszírozott támogatási tevékenységgel kapcsolatban a támogatás megszerzése érdekében elkövetett csalás és annak elsikkasztása miatti vizsgálati eljárás indításáról. A felperest értesítették a szóban forgó pénzügyi támogatást felfüggesztő határozatról, amely ellen megsemmisítés iránti keresettel élt, amelyet elutasítottak. Végül az eljárás elévülés miatti megszüntetését követően a felperes – észrevételezés céljából – határozattervezetet kapott a pénzügyi támogatás csökkentéséről.

- 108 Az a körülmény, hogy a felperessel szembeni büntetőeljárásokat megszüntették, nem alapozhatja meg a felperesnek a támogatás kifizetéséhez fűződő állítólagos jogos bizalmát. A 2950/83 rendelet 6. cikkéből következik, hogy a közösségi jog nem minősíti bűncselekménynek az ESZA-támogatás jogellenes felhasználását (a Bíróság C-186/98. sz., Nunes és de Matos ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4883. o.] 7. és 8. pontja). Ennélfogva a gondos ügyintézés elve, amely a közösségi intézmény kötelezettségévé teszi, hogy az ügy teljes ismeretében határozzon, indokolja hogy a Bizottság elhalassza a határozathozatalt, amikor valamely nemzeti bíróság szükségesnek tartja a csalás tárgyában történő döntéshozatalt, ez azonban nem képezi akadályát annak, hogy a Bizottság az eljárás elévülés miatti megszüntetését követően folytassa a beavatkozásának esetleges csökkentésére vonatkozó vizsgálatát az IGF közigazgatási vizsgálata alapján.

- 109 Ebből következik, hogy a harmadik jogalap első része nem megalapozott.

2. A második részről (jogbizonytalanság fennállása ésszerűtlen időszak alatt és a jogos bizalom megsértése)

a) A felek érvei

- 110 A felperes azt állítja, hogy megsértették a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvét, amennyiben a Bizottságnak ésszerű határidőn belül határozatot kell hoznia, jöllehet nem köti megszabott határidő.

- 111 Így túlzott a tizenöt éves időszak, amely a megtámadott határozat meghozatalát megelőzte. A felperes közelebbről úgy véli, hogy az ellene folyó eljárás megszüntetése minden alapját kizárja annak, hogy megtagadják a kifizetés iránti kérelem jóváhagyását.
- 112 Előterjeszti továbbá, hogy az idő múlásával erősödött az a jogos bizalma, hogy a Bizottság a DAFSE igazolásának megfelelő határozatot hoz, amely utóbbi 1988-ban elfogadta a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelmet.
- 113 Az alperes vitatja ezeket az érveket, és azt állítja, hogy a jogalap nem megalapozott.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

A szóban forgó határidő ésszerű vagy ésszerűtlen jellegéről és a jogbiztonságról

- 114 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közigazgatási eljárás időtartamának ésszerű jellegét minden egyes ügy sajátos körülményei alapján kell megítélni, különösen annak háttérét képező összefüggések, a lefolytatott eljárás különböző szakaszai, az ügy összetettsége, valamint a tét alapján, amelyet az eljárás jelent a különböző érdekelt felek számára (az Elsőfokú Bíróság T-73/95. sz., Oliveira kontra Bizottság ügyben 1997. március 19-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-381. o.] 4. pontja, a T-213/95. és T-18/96. sz., SCK és FNK kontra Bizottság egyesített ügyekben 1997. október 22-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-1739. o.] 57. pontja, a T-180/96. és T-181/96. sz., Mediocurso kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3477. o.] 61. pontja és a T-182/96. sz., Partex kontra Bizottság ügyben 1999. szeptember 16-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-2673. o.] 177. pontja).

- 115 Ebből a szemszögből kell megvizsgálni azon idő ésszerűségét, amely a felperes a fennmaradt összeg kifizetése iránti kérelmének 1988. júliusi benyújtása és a megtámadott határozat 2002. október 23-i elfogadása között telt el.
- 116 1988 júliusa és 1989 májusa között a DAFSE megvizsgálta a felperes számláit, és az IGF a 2950/83 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése alapján beható pénzügyi ellenőrzést folytatott le annak megállapítása céljából, hogy az EB L^{da} kiadásai ténybeli és könyvviteli szempontból megfeleltek-e a valóságnak.
- 117 Tekintettel a szabálytalanságra utaló jelekre, a DAFSE és a Bizottság ezt követően azt várták, hogy a portugál bíróságok határozatot hozzanak a felperes ellen indított büntetőeljárásokban. A fenti 36. pontban hivatkozott Branco kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítélet 51. pontjában az Elsőfokú Bíróság elfogadta, hogy „egyrészt mivel a jelen esetben a Bizottságnak az IGF jelentését követően komoly kétségei voltak a támogatás felhasználásának szabályosságára vonatkozóan, másrészt mivel a Bizottság felszólítása időpontjában a portugál bíróság előtt folyamatban volt a támogatás kedvezményezettje ellen indított eljárás, amely bizonyos, a finanszírozott projektek keretében végzett tevékenységekre vonatkozott, ez utóbbi nem volt köteles végleges határozatot hozni a fennmaradt összeg megfizetése iránti kérelemről”.
- 118 A Bizottság tehát csak akkor bizonyosodott meg arról, hogy az ügyben a büntetőeljárás nem folytatódik, amikor a portugál hatóságok 2001 júliusában az eljárás megszüntetéséről értesítették. A közigazgatási eljárást annál nagyobb gondossággal és körültekintéssel kellett ismét megindítania, mivel semmilyen határozat nem döntött a felperes gyakorlatáról, és hogy a fellebbezést követően a büntetőeljárás csak az elévülés miatt szűnt meg.

- 119 Ezt követően a Bizottság a pénzügyi támogatás csökkentésére vonatkozó határozattervezetet készített elő, amely az IGF-jelentés megállapításain alapult, az előző pontban leírt körülmények által megkövetelt körültekintéssel. A Bizottság ezt követően észrevételezés céljából 2002. január 8-án közölte a tervezetet a portugál hatóságokkal a 2950/83 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének megfelelően. Az eljárást addig felfüggesztették, amíg a tagállam maga nem közölte a tervet a felperessel, hogy lehetővé tegye számára észrevételei megtételét. A felperes a részére megszabott határidőben nem terjesztett elő észrevételt. 2002. április 24-én a DAFSE közölte az alperessel, hogy a határozattervezet ellen nincs ellenvetése. A Bizottság szolgálatai ezt követően megszerezték a Költségvetési Főigazgatóság, a Jogi Szolgálat és a Pénzügyi Ellenőrzés Főigazgatóságának beleegyezését. A vitatott határozatot 2002. október 23-án fogadták el.
- 120 Az egymást követő események fenti láncolatából, a bírósági és a nemzeti, valamint közösségi közigazgatási eljárások kapcsolatából, valamint abból a tényből, hogy a Bizottságnak végül büntetőjogi ítéletre kellett támaszkodnia, , az következik, hogy a megtámadott aktus elfogadását megelőző valamennyi eljárási szakasz ésszerű idő alatt folyt le.
- 121 A felperes ezenfelül azt állítja, hogy a figyelembe veendő időszak a vitatott határozat nemzeti hatóságra háruló, 2003. július 31-i közléséig tart.
- 122 A jelen eset körülményei között meg kell állapítani, hogy a Bizottság megfelelő időben közölte a vitatott határozatot annak címzettjével, a Portugál Köztársasággal, amelyet arra kötelezett, hogy a határozatról értesítse a felperest. Jóllehet a Portugál Köztársaság az említett határozatot késedelmesen közölte, ezt azonban nem lehet a Bizottság terhére írni. Márpedig csak a Bizottságnak felróható késedelmek alapján

lehet megállapítani az ésszerű határidő be nem tartását. Következésképpen nem eredményezheti a vitatott határozat megsemmisítését a jogbiztonság állítólagos hiánya, amelyet a felperes ezzel az időmúlással összefüggésbe hoz.

A Bizottság által a határozat meghozatalára fordított idő által létrehozott jogos bizalomról

123 A felperes azt állítja, hogy a támogatás fennmaradt összegének kifizetése iránti kérelméről szóló határozat meghozatala érdekében a Bizottság által eltöltött ésszerűtlen idő az említett támogatás kifizetésére vonatkozó jogos bizalmat ébresztett.

124 Tekintettel azonban a fenti 120. és 122. pontok megállapításaira, ez az érv téves feltevésre alapoz, és azt el kell utasítani. A jogos bizalom egyébként feltételezi, hogy a közösségi igazgatás pontos, feltételhez nem kötött és egybehangzó, valamint hatáskörrel rendelkező és megbízható forrásokból származó ígéreteket kell nyújtania az érdekeltnek. Ahogyan az már hangsúlyozásra került (lásd a fenti 102–109. pontot), a jelen esetben ez nem történt meg.

125 Ezenfelül a jogalap első részének vizsgálata megmutatta, hogy az eredetileg a DAFSE által adott igazolás és az eljárás folytatása nem alapozhattak meg jogos bizalmat e kifizetés tekintetében.

126 E körülmények között a harmadik jogalap mindkét részét el kell utasítani.

C – Az arányosság megsértésére alapított negyedik jogalapról

1. A felek érvei

127 A felperes szerint az alperes megsértette az arányosság elvét, mivel nem tett eleget azon kötelezettségvállalásának, hogy az eredeti jóváhagyó határozatot végrehajtva megtérítse a szakképzési program keretében jogszerűen teljesített kiadásokat.

128 A felperes ezt vitatja.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

129 A jelen esetben a Bizottság által elvégzett csökkentések közvetlenül a szabálytalanságokhoz kötődnek, amelyekről a portugál hatóságok őt értesítették, és amelyek tárgya a jogellenes és a célszerűtlen kiadások megtérítésének kizárása.

130 Ezek a csökkentések megfelelnek az arányosság elvének.

131 Ebből következően a negyedik jogalapot el kell utasítani.

132 Következésképpen a keresetet egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 133 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, az alperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A keresetet elutasítja.**

- 2) **A felperest kötelezi a költségek viselésére.**

Vilaras

Dehousse

Šváby

Kihirdetve Luxembourgban, a 2005. június 30-i nyilvános ülésen.

H. Jung

M. Vilaras

hivatalvezető

elnök